

Nr 474.

Av herr Carlsson i Bakeröd m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 84, angående ändringar i folktandvårdens organisation, m. m.

I proposition nr 84 har Kungl. Maj:t lagt fram förslag till vissa ändringar i folktandvårdens organisation.

Beträffande fördelningen av kostnaderna för folktandvården föreslår departementschefen att statens andel kommer att utgå enligt nya grunder. Statsbidraget skall sålunda fastställas till 9 kr. per behandlat barn. Härvid utgår departementschefen från de statsbidragsbelopp, som under senare år kommit att utbetalas till folktandvården.

Statens andel av kostnaderna, som 1947 utgjorde 12 procent, har emellertid blivit avsevärt lägre än man räknade med då folktandvården beslutades. Vid detta tillfälle tänkte man sig att staten skulle svara för 24 procent av de årliga kostnaderna för folktandvården. I verkligheten har statens bidrag endast uppgått till hälften av det beräknade, vilket inneburit att landstingen fått bära en så mycket större börda. År 1947 uppgick landstingens andel till 39 procent mot beräknade 14 procent år 1938.

1946 års tandvårdssakkunniga, vilkas förslag ligger till grund för propositionen, ha ansett att den fördelning av kostnaderna mellan stat, landsting och kommun, som ursprungligen avsågs, bör återställas. De sakkunniga ha därför föreslagit att statsbidraget skall utgå med 16 kr. per behandlat barn. De framhålla emellertid att detta belopp avser år 1947 och att sedan dess inträffat kostnadsökningar, som motivera högre statsbidrag.

De sakkunnigas förslag om återställande av den vid folktandvårdens införande beräknade fördelningen av kostnaderna för folktandvården tillstyrkes av remissmyndigheterna. Detta gäller exempelvis statskontoret och priskontrollnämnden. Flertalet remissmyndigheter anse emellertid att ett statsbidrag av 16 kr. pr barn är för lågt och att det måste höjas.

Departementschefens förslag att statsbidraget skall fastställas till 9 kr. per behandlat barn framstår därför som alldeles otillräckligt. Ett statsbidrag av denna storlek täcker icke en gång den andel av kostnaderna för folktandvården, som nu har blivit gällande men som endast utgör hälften av den för staten ursprungligen tänkta andelen. Av beräkningar, som ut-

förts rörande Hallands läns landsting för 1949, framgår att landstinget skulle förlora 9 200 kr. enligt det nya förslaget till statsbidrag, medan staten skulle vinna 16 200 kr. Inom Hallands landstingsområde behandlades 1949 6 970 barn vid folktandvården. Enligt nu gällande grunder uppgår statsbidraget till 78 931 kr. men enligt föreliggande förslag till blott 62 730 kr., vartill kommer en ökning av kommunernas bidrag med en krona per barn. Samma tendenser mot ökad belastning av landstingen torde göra sig gällande också inom andra delar av landet.

En kraftig förskjutning uppåt av det av departementschefen förordade beloppet om 9 kr. framstår som absolut nödvändig. Statsbidraget bör i enlighet med de sakkunnigas förslag höjas till 16 kr. per barn, om den fördelning av kostnaderna för folktandvården mellan landstingen och staten som ursprungligen avsågs, skall återställas.

Avgörande för departementschefens ställningstagande synes ha varit den statsfinansiella situationen. Det måste dock starkt ifrågasättas, om det kan vara riktigt att lägga en så betydande del av kostnaderna för folktandvården på landstingen, som kommer att bli fallet enligt departementschefens förslag. Följden härav blir att landstingen — och det gäller inte minst de nordliga landstingsområdena, som ha lägre skatteunderlag men större utdebitering — komma att ytterligare belastas.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 84 måtte besluta att statsbidraget till kostnaderna för folktandvården fastställas till 16 kr. per behandlat barn.

Stockholm den 21 mars 1950.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Stig F. Hansson
i Önnarp.

Gunnar Larsson
i Luttra.